

Az illegális sakk

SAKK

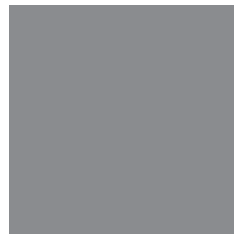
Reggel arra ébredtem, hogy a várótermi padon fekszem, mellett a földön a kutyám, az asztalon pompás reggeli, de a bejárati ajtó zárva van. Először a bőröndjeimet ellenőriztem, de mind-egyiket érintetlennek találtam. Ezek szerint olyan fáradtság tört rám, hogy a beszélgetés végén elaludtam, és az állomásfőnök mindent elrendezett, az általam feldöntött edények romjait is eltakarította. Bár teljes idegenségben ébredtem, és még véletlenül sem gondoltam arra, hogy a helyzetem bármiféle szempontból is ide-

ális lenne, de nem éreztem, hogy a szabadságomat korlátoznák. Kissé távol kerültem tegnapi önmagamtól, és nem értettem pontosan, miként is nyugózott le a házigazdám, ehhez több időre volt szükségem, a gondolataim nagyon távolról követték a tegnapi elhangzott beszélgetés foszlányait. Már amennyit megért az ember a másiktól, sokszor kell az agyban feltenni ugyanazt a lemezt, hogy eligazodjék a hallottak értelmezésében. Úgy éreztem, hogy egy kivételes intellektussal töltöttem egy szellemiekben gazdag estét, és olyan fontos dolgok birtokába jutottam, amelyek csak évek múltán válnak számomra értelmezhetővé. Tökéletesen talán sosem fogom megérteni, ahogy én sem törekedtem soha arra, hogy teljes mélységemben értsenek, sőt, félttem is, hogy egy ilyen emberi kapcsolat igazából alkalmas a másik szellemének, gondolatainak az elsajátítására. Ez egyébként inkább előnyös sajátosságunk tűnt előttem, sem mint hogy a hátrányait érzékeltém volna. A megértésnek és az önkifejezésnek vannak nagyon is racionális korlátai, amelyeken semmiféle emberi közelség nem képes áthatolni. Alapvetően úgy gondoltam mindig, hogy az agyak nem kapcsolhatók össze, csak töredékes az az információ, amely teljessé és harmonikussá tehet akármilyen emberi viszonyt. A csalódásnak vagy a megbántottságnak a legkevesebb köze nem volt ahhoz, amit ezen a reggelen éreztem. Még az sem jutott eszembe, hogy tovább szeretnék menni, mert igazából nem is volt pontos úti célom, és ez a közbjáték csak segített abban, hogy kissé elodázzam a továbbvonulásomat. Ugyanakkor szerettem volna tisztábban látni a kettőnk viszonyát illetően. Ha ennyire más anyagból készültünk, ha az életszemléletünk a legkevésbé sem ugyanazt az önképet kínálja fel a számunkra, akkor

épp elég elgondolni valóm van a dolgaimat illetően. Már önmagában az el nem kezdett önéletírás halogatása és céltalansága is kissé megtépázta az önbecsülésemet. Miért is nem akarok belekezdeni egy, már a jegyzeteimben tökéletesen kiforrott elképzelés megvalósításába. Miért hátráltatom a szellemi lényem objektív kifejtését? Ennek ugyan most nem tulajdonítottam akkora jelentőséget, mint az állomásfőnök teljesen kiteljesedett személyiségének, aki nem csak a múltját, de elmondása szerint már a jövőjét is megírta a saját használatára. És ebben nem láttam jelentős különbséget. Én a múltamat szerettem volna egyszerre a jelenem kínjain átlendíteni, mintegy a bizonytalanságaim és az értelmezhetetlenségem ködén túl akartam ráakadni a valóságos lényemre. Az állomásfőnök sokkal érettebb lényként jelent meg előttem, aki viszont tökéletesen odaadta a jövőjét egy bizonytalan minőségű és értékű önkép reményében, amelyen már a legkevesebb lehetősége volt, hogy változtasson. Nekem még meg volt a bizalmam, hogy akármi is válhat belőlem az írásom révén, de ő már tökéletesen kiírta magát a saját jelenéből, neki már csak jövője van, ami persze első hallásra nem annyira ijesztő, de a végső kicsengetése már olyasféle látványnak tűnt, mint egy torony nélküli harang. Jobbra-balra forgóldva a kényelmetlen fapadon, egyre több összefüggést felismerve a tegnapi beszélgetések irányultságát illetően, úgy gondoltam, hogy felülkerekedtem az állomásfőnök kicsinyességén. Az volt az érzésem, hogy én egy nagyobb szabású gondolkodó vagyok, aki éppen

a szűkszávúságával biztosít magának tágabb teret, mintegy képes uralni a kettőnk kapcsolatában a fölöttes ént. Mert ez mindig kérdéses, hogy ki osztja a lapokat. Bár erre igazából nem is törekedtem. Hogy a kettőnk ideje nem egyformán létező a valóságban, hogy csak egymás árnyékaként létezhetnénk az írásainkban, az meg sem fordult a fejemben. Másként először pusztán technikai dolognak tűnt előttem a kettőnk önéletrajzában történendő találkozásunk. Ha képes leszek olyan mértékű haladásra, hogy a másokkal való viszonyaimról vallomást tehetek, akkor a nagyszámú jeles emberek sorában természetesen majd említést teszek az állomásfőnökről is. Hogy ő az írásaiban jelenlévő előrehaladott kora ellenére majd miként is tudja mindezt megvalósítani, számomra nem tűnt különösebben érdekesnek. Sokféle lehetőség van erre, amelynek számbavétele nem az én problémám. Azzal meg különösen nem törődtem, hogy milyen színben tüntet majd föl, hogy egy ellenszenves vagy nevetséges, esetleg abszurd figuraként emlékezik meg rólam, tökéletesen hidegen hagyott. Jószérivel nem is tudtam elgondolni, hogy egyáltalán tudomásom lesz-e majd róla, hogy betartja az ígéretét. A részemről világos volt, hogy fontos és tanulságos ez a találkozás. Megismerhettem egy tőlem tökéletesen idegen szellemű önéletrajzot, legalábbis annak karakterét, amely az írás folytonosságában lelte örömét, ezért képtelen volt lefékezni a jelenben, tovarohant, és egy fikcióval koronázta meg a valóságosságát.

Reggel újra nekiültem a jegyzeteimnek. Mivel én tökéletesen másként fogtam fel az efféle írások lényegét, nem is törekedtem arra, hogy nagyobb íveket szerkesszek a benyomásaimból. Csupa olyan, jelentéktelen megjegyzések sokaságából próbáltam összefércelni a számomra fontosnak gondolt élethelyzetek tanulságait, amelyek esetleg másoknak semmit nem jelentenek. És ebben leltem a legfőbb örömet, hogy nagyobb fontosságot tulajdonítottam egy, a szobámból látott elfutó árnyaknak, mintsem egy többéves emberi kapcsolatnak, amely engem nem segített szellemi előrehaladásomban, míg a sejtelmes lény sokszor tökéletesen betöltötte az elkövetkező hónapok elmélkedéseinek a tárgyát. Egész személyiségeket építettem így fel a magam számára, akik valahol a közelemben élnek, valóságos életük van, ám olyan erővel szeretnének kitörni a személyes kötöttségeikből, hogy akár egy szabadítóra várnak, aki majd megoldja rablásuk bilincseit. Ilyenkor aztán megindult a fantáziám, de kisé tanácstalannak tűntem a képzeleteim tárgyát illetően: mindig csak fiatal nőket gondoltam el, s bizonyos szempontból nem sza-

badulhattam az erotikus képzelgéseitemtől. A késő nyári délutánok utcáinak meghatározó látványeleme, hogy miközben fent még arany fényben tündökölnek a házfalak, odalent már gyúlik az este mocska, hogy leülepedik a nagyvárosok napközbeni szennyre, és az emberek a sötét utcákon talányos táncba kezdenek az estéjük letöltendő bizonytalanságban. Minél áthatóbban képzeletem a kinti világ sejtelmességéről, annál kevésbé voltam képes az írásomra koncentrálni. Ekkor már nem is tündéreket, gonosz férjek rabságában sínylődő feleségeket akartam megszabadítani az egyetemes érzégség jegyében, hanem csak a magam sérelmére követtem el meglehetősen hosszú sétákat, ahol minden előérzetem ellenére csak én hordoztam azt az érzelmi töltést, amelynek folyamányaként valószínűleg sokszor átléptem az elemi udvariasság, a diszkréció határát, és mivel a szellemem számára semmiféle tér nem mutatkozott ebben a valóságban, mindig a legnagyobb szégyenérzettel osontam az otthonomba.

S ha még ekkor is megvolt az a szilárd elhatározásom, hogy leülök az íróasztalomhoz, mindannyiszor egy szellemrabló hatalmas ütessel leterített, mintegy pontot tett az egész napi hol heves, hol foszladozó önfelmutatásom folytatását illetően. Elmondhatom, hogy ebben a munkálkodásomban én naponta kivéreztem. Egyébként is sokszor került a fejem kalapács alá, minden véletlen tárgya a lassan ronccsá verődött fejemet célozta. Néha már úgy néztem ki a szüntelen önéletírási mániám közepette, hogy a mentőknek, akik a kórházba szállítottak, előbb az előző sérüléseimet takaró sebeimről

kellott eltávolítani a kötéseket, és csak akkor szembesülhettek az újkeletű csonttöréseimmal, amelyek következtében kisebb-nagyobb agyrázkódtatásokat is elszenvedtem. A kórházban aztán a gondosnak nem nevezhető vizsgálatok hamarosan kiderítették, hogy még a sérülésem előtti sérülések előtti sérüléseim sem gyógyultak be. A profi bokszolókat egy másik intézményben ápolják, hallottam sokszor az ügyeletes orvosoktól, és egyáltalán nem fogták fel, hogy én bizonyos irodalmi munkálkodásom következtében

kapom ezeket az ütéseket. Ezt akár intő jelnek is tekinthettem volna, ha nem találtam volna mindig kellő magyarázatot a baleseteim okait illetően. Hol egy Puskin mellszobor pottyant le a szekrény tetejéről, de volt úgy is, hogy a nappali csillárja landolt a koponyámon, amelyet évekkel ezelőtt természetesen én kötöttem be. Külön harcot vívtam a nyitva feledezt szekrényajtókkal, ablakokkal, amelyek mindannyiszor felszakítottak a koponyámon vagy az arcbőrömön egy kisebb nagyobb nyílást. Semmiképpen nem álltam jól az irodalmi munkásságomat illetően, nem beszélve az őszinte vallomásaimról, amelyek csöppet sem igazolták, hogy az események hiteles feltárása tisztázza a félreértéseket. Amikor egy koponya röntgen során a doktorasszony letörölte az arcomról a vért, annyira megrettenem, hogy vérszívó bestiának neveztem, aki csak újabb és újabb sebeket ejt a már eddig is harcedzett koponyámon. Ekkor kerültem rövidebb időre egy pszichiátriai intézet gondozásába, ahol azonban, amikor az anyámat gondozó nővér megjelent anyámmal és a vak kutyámmal, rögtön kiadták az utamat, mondván: sem teljes családokat, a legkevésbé pedig fogyatékos állatokat nem látnak el. Mindez eszembe jutott azon az éjszakán, amit az állomás várótermében töltöttem, és még sok olyan dolog is, amely minden szempontból veszélyessé tette az utam további folytatását.

Csak hajnalban feküdtem le, és elég ébernek mutatkoztam még, amikor kora reggel az állomásfőnök behozta reggelit, kivitte sétáltatni a kutyámat, és csak ekkor tűnt fel először, hogy mennyire gondosan zárja be a kijáratit, annak rácsokkal megerősített támláját. Még eszméletlenül feküdtem, de ezek a hangok mégis éberré tettek. Ösztönösen ébredt fel bennem a gyanú, hogy én korlátozva vagyok a mozgásomban. Órákig feküdtem így, mert semmiképpen nem akartam kétségbe vonni a vendéglátóm jóindulatát, de a rosszérzés egyre csak erősödött bennem. Ez nem egy szállodai szoba, gondoltam, és elég felelőtlenül viselkedtem, amikor elfogadtam az egyetlen megol-

dást, mert sem erőm nem volt hozzá, hogy tiltakozzam, az állomásfőnökkel való beszélgetések meg egyenesen felvillanyoztak, ennek eredménye volt az a néhány oldal, amit az éjszaka során gyanútlanul lejegyeztem.

Neve nincs nap, méretüket hajszoló cselló-színű felhők, kezdtem bele újra a feljegyzéseimbe, miközben kipillantottam az ablakon. Félelmem azonnal a csúcspontjára hágott. Ilyenkor soha nem tudtam, hogy mitől félek, most sem rendeződött még össze egyetlen alakká. Nem féltém az állomásfőnöktől, csak éppen nem értettem pontosan a viselkedése indítékait. Ez volt benne a legrosszabb. Nyugtalan rohangászásommal felriasztottam az anyámat is, aki azonnal fánkot szeretett volna enni baracklekvárral. Próbáltam megnyugtatni, néha sikerült, hogy nem vagyunk strandon, sőt semmiféle kifőzde közelében, de mindenképpen szólok neki, ha odaérünk, és veszek neki majd nem is egyet. A kutyám a lábamhoz telepedett, rendszerint ott érezte vakságában a legnagyobb biztonságban magát. És én is szerettem, ha a testem közelében van, rendszerint nem zavart az írás közben, inkább segítette a gondolataimban való elmélyedést. Már-már békebelinek volt mondható a helyzetem és az állapotom. Semmi nem hiányzott, hogy befejezzem az elkezdett mondatot, esetleg még egy újabb is belekezdjek. Hajam már meglehetősen csapzott volt az idegességtől. Még az előbbi helyzet okozta mindezt, hogy képtelen voltam felmérni, mennyire érezhetem magam szabadnak? Végül is úgy döntöttem, hogy gondolatilag a legkevésbé befolyásol, ha még rám is zárták az ajtót, akkor is futtathatom az elmémet, gondolkodhatom és képzelelgetek. Ez a túra úgylis az utolsó kiruccanás az életemben, nem hinném, hogy még egyszer nekiindulok, ha innen hazatérek. Vagyis nem hittem a hazatérésemben sem. Valahol meg kell akadnom, csődöt kell jelentenem, be kell ismernem életem egész kudarcát. Ez a kirándulás nagyban segítette ebbéli tisztán látásomat. Egy egész sor konkrét félelmemtől szabadított meg. Nem fogok szellemileg elsorvadni, nem fogok erkölcsileg elzúllani, a vándorlás megsokszorozza majd az erőmet, az esetleges rabságok, életcsapdák is a hasznomra lehetnek. Úgy is fölfoghatom, hogy anyagot gyűjteni indultam el, már is több történet velem, mint az utóbbi években összesen, amikor az otthonomban kuporogtam, és esténként, ha már nem volt, vagy még nem volt erőm nekiülni az önéletrajzomnak, kiültem a teraszra,

és bámultam a szürkületkor a denevérpár órákon keresztül való repkedését. Ezekre a kis állatokra is büszke voltam, mert része lettem a táncuknak, próbáltam megfejteni, miért róják olyan hosszan ugyanazokat a köröket, amíg a szemem el nem fáradt, és bele nem olvadtak a sötét ég és a lombok hátterébe, ez a megfigyelés kötötte le az összes energiámat. Csak későn mentem be a szobámba, ha már biztos lehettem benne, hogy anyám és a kutyám is alszik. De soha nem mehettem be olyan későn, hogy ne vették volna észre. Anyám újabb és újabb követelésekkel állt elő, a szomjúságára, éhségére, a melegre vagy a hidegre hivatkozott, a gyógyszereit nem találta, vagy úgy tűnt neki, hogy egy-egy pirulát nem tettem a kis tálkájára. Gondosan fel kellett jegyeznem a székletének időpontját, a megivott folyadékmennyiséget, a vérnyomását, be kellett készítenem az ágytálat, és esetlegesen, időszakonként be is kellett pelenkáznom. Már nem volt valami fiatal hölgy, de időnként még jól tartotta magát.

Most azonban valóban békésen aludt, akárcsak a kutyám. Ők naponta egyébként is leginkább alszanak. Nem sok vizet zavarnak, ám egyes napszakokban nagyon aktívak tudnak lenni. Néha úgy érzem, hogy akkor nő meg az aktivitásuk, amikor éppen leülök írni. Nem akarok igazságtalan lenni hozzájuk, hiszen én mindig az íráshoz készülődöm, és minden pillanatban képesnek kell éreznem magam erre, ám valóban néha az íróasztalomhoz való leülésem pillanatában kér az anyám tőlem zseb-kendőt, olvasnivaló könyvet, vagy pedig megkér, hogy állítsam be a kedvenc tévécsatornáját. Holott azelőtt is, amíg fontolgattam, hogy leülök írni, több órát töltöttem el haszontalanul, ze-

nét hallgattam, vagy éppen főztem, mosogattam, rendet tettem a konyhában, előkészítettem a reggelijét, kivittem a szemetet, megigazítottam az ágyát, pirítós kenyeret csináltam, édes kekszet készítettem az ágyához, kivittem a mélyhűtőből a másnapi ebédhez szükséges húsokat, kávéfőztem, letöröltem a konyhapultokat, mert nagyon erős benne a rendszeret, amelynek én sokszor képtelen voltam megfelelni. Még azt sem mondanám, hogy egészében mindez lekötötte volna az összes energiámat, hiszen minden pillanatban leülhettem volna az íróasztalomhoz, ezek az elfoglaltságok némiképpen kifogások voltak, hogy a munkámhoz végre hozzákezdjek. Csak árnyalatokban különböztünk egymástól, ő a követeléseivel, én pedig a természetemből adódó lustaságomból, valamint az örökös félelmemből adódóan, hogy ha nagyobb lépéseket teszek a tervezett művem megvalósításában örökösen kisebb-nagyobb balesetekbe, sérülésekbe futok bele, és a végén mindig a sebészet ügyeletén kötök ki.

A kutyám pedig mindig különös gondosságot igényelt a részemről, és teljes odafigyelést. Nem tehettem meg, hogy emberekkel, esetleg kutyákkal találkozók, legalábbis szemtől szembe. Mivel csak a szaglása útján tájékozódott, mindig ismerős úton kellett vinnem, ahol folytonosan tudta, merre is járunk, melyek azok az ismerős sarkok, fák, amelyeket rendszeresen megjelölt. Ám sem az idegen emberek, sem pedig a felé közeledő hangos kutyák közeledését nem viselte el. Ilyenkor berezelt, vagy pedig hirtelen olyan dühkitörést kapott, támadólag lépett fel a számára láthatatlan egyedekkel szemben, hogy legjobb megoldás volt, ha egyből a hónom alá kaptam, és nem is engedtem el, amíg minden veszélyforrás meg nem szűnt. Csupán megörökölttem őt, és hetekig hezitáltam, hogyan leszek képes anyám mellett ezzel a feladattal is megbirkózni. Ám annyi örömet és kedvességet kaptam tőle, hogy ez valóban nem tűnt fáradságnak, sem pedig haszontalan időtöltésnek. Pontosán azokat az órákat töltötte ki, amikor ugyan szerettem volna leülni az íróasztalomhoz, ám pontosan tudtam, hogy lelkiileg, szellemileg alkalmatlan vagyok rá. Legalábbis én mindig úgy éreztem, hogy a kutya nem időrabló, sokkal inkább a legkellemesebb időtöltéssel ajándékoz meg. Most amikor tökéletesen alkalmasnak érzetem, hogy újra visszaüljek az íróasztalomhoz, és elővettem a legutóbbi feljegyzéseimet, amelyek kissé mintha eltértek volna az alapvető szándékomtól, hosszan kellett keresgélnem az elsődleges szándékomat, miért lettem hirtelen erőszakosabb és hegyesebb a kelleténél. Könnyen átléphettem volna ezeken a kissé hisztérikus feljegyzéseimen, ám ez mindig olyan lelkiismeret-furdalást ébresztett bennem, hogy talán nem is vagyok képes azonos szinten folyamatosan termelni, mindig egy más szintre vágyakozom, amely meghaladja az erőmet. De sosem téptem szét ezeket a feljegyzéseket, mert úgy gondoltam, az önéletírás pontosan az a műfaj, ahol lehetséges a szellemi csapongás, ahol bizonyos szempontból egyre emelhetjük a tétet, és a belátásaink csak lehetővé teszik a rejtett személyiségünk későbbi kibontását. Miért írtam ezt meg azt, sokszor ezek a kétségek évekre való problémát idéztek fel bennem, és nagyon sokszor adódott egy olyan kegyelmi pillanat, amikor pontosan értettem magam. Úgy képzeltem, talán nem is alaptalanul, hogy rengeteg ér csörgedez az ember életében, ezek néha teljesen elapadnak, nem lesz folytatása a kezdeti indulatoknak, érzelmeknek, máskor pedig éppen ellentétesen, egy apró megjegyzés világított rá cselekedeteim hosszan tartó folyamatosságára. Ilyenkor teljesen elkábított, hogy mennyire képes vagyok olyan dolgokat is felidézni, amelyek már lényegében tökéletesen kiveszni látszottak belőlem. Szerettem keresztül-kasul bolyongani a feljegyzéseimben, ha látszatra mindez természetlenné is bizonyult az önéletrajz írását illetően. Most megint ott ültem a váróterem asztalánál, volt sokféle lejegyezni valóm, az indulásunk óta szinte félmondatokat, töredékes impressziókat írtam le. *Az vezetett oda*, írtam egyhelyt, talán, *ha tovább vár, vagy még a születése előtt feladja inkognitóját. Okkal vagy ok nélkül*. Csak mereven néztem ezeket a sorokat, és nem értet-

tem semmit. Talán, gondoltam, ha csapatosan gondolkodnánk, ha mindenki itt lenne, aki ezeket a sorokat a megfelelő pillanatba elgondolta. De semmi segítséget nem kaptam. Minden mondatom zsákutcának bizonyult, amelyeket képtelen voltam folytatni, tovább gondolni. *Az vezetett ide*, ismételtettem a bejegyzést, és bizonyos szempontból igazat adtam annak, aki ezt valaha belevészte a füzetembe, de hogy mire gondoltam, azt képtelen voltam felidézni magamban. Egészen biztos voltam, hogy valami-

nek a következményeként vagyok itt, de hogy mi vezetett ide, arra képtelen voltam felelni.

Amikor hosszan elgondolkodtam, egyszer csak zörrent a zár, és az állomásfőnök lépett be, a hóna alatt két sakktáblával. Nagyon udvarias volt, és mögötte azonnal feltűnt a felesége is, kezében egy gazdag tálcával. A vacsoránkat hozták, bár még korainak tetszett az idő, csupán a fogásokból sejtettem, hogy ezúttal a reggeli után azonnal a vacsora következik. Olyan hirtelen és szakszerűen történt az egész tálalás, és az anyám asztalhoz ültetése, már csak azt éreztem, hogy iszonyúan éhes vagyok, és szinte minden megfontolást figyelmen kívül hagyó mohósággal falatoztam, ahogy anyám is felébredt a legmélyebb álmából, és elragadtatottan nyilatkozott a sült húsok és a köretek gazdag választékáról. Sült csülköt tálaltak, hozzá savanyú káposztát, vegyes salátát, és a végén egy gyümölcstortával kábították el a mindig éhes anyámat. Tudtam, hogy ma sem leszek képes tovább írni, hogy az alkotó munkámat a legravaszabb módon törölték. De én csak azzal voltam elfoglalva, hogy anyám végre a kedves, a legkedvesebb ételét fogyaszthatja, és a kutyámnak is olyan gazdag csontok jutottak, hogy teljesen elégedett morgással nyugtázta a némileg lefegyverző falatokat. Én igyekeztem keveset enni, bár engem is a legnagyobb mértékben legyűrt a mohóság, ugyanakkor tudtam, hogy kemény este elé nézek, ahol még számtalan dolog vár rám, szükségem lesz a szellemi frissességemre, nem tudtam másként értelmezni a sakktáblákat. Ugyanakkor az ajtót most nem zárták ránk, a vacsora után egy kisebb sétát tettünk a rózsakertben, amelyik az állomás melletti terre nézett, és még anyám is tökéletesen otthonosan érezte magát, felemlegetve a gyermekkorom pompás futórózsáit. Az állomásfőnök felesége, az új asszony csupán a felszolgálásban jeleskedett, aztán nyomtalanul eltűnt az épület emeleti lakosztályában.

Amikor visszamentünk a váróterembe, a kötelező udvariassági körök után az állomásfőnök borospalackot nyitott, és elhelyezte a bábukát a sakktáblán. Pontosan nem értettem, miféle képességeimre kíváncsi még a házigazdám, de elfogadtam a kihívását, holott tudtam magamról, hogy meglehetősen gyenge játékos vagyok, így aztán csupa sikerélményben lesz része ezen az estén. Nem is szerettem volna legyőzni, hogy az általam érthetetlen feszültséget kissé feloldjam, ám a játék hevében hamarosan kiderült, hogy ő is az én győzelmemre játszik, olyan hibákat követett el a futójával, később a bástyájával, amelyet szemfényvesztés lett volna nem kihasználnom. Ám mielőtt kényszerűen bemattoltam volna, kérte, hogy cseréljük ki az állásainkat, és én engedtem neki. Az általam követhetetlen lépéskombinációk végén megint ő került győztes pozícióba, s ekkor azt javasolta, hogy nem egy, hanem két táblán folytassuk a játékot. A megmaradt figurákat ekkor emlékeztünk szerint kellett elhelyeznünk az új táblán. Hiába is kaptam néhány percet a figurák rögzítésére, a nyertes állásból olyan mattot kaptam, amely csak figyelmetlenségemből adódhatott.

Az újabb játék már azzal a furcsa kérésével indult, hogy külön-külön táblán helyezzük el a figuráinkat tetszésünk szerint. Tehát, lényegében a legnagyobb rendetlenség uralja el mindkét táblát. Ekkor az egyik táblára helyeztük vissza az összes figurát, ám ha ott már állt egy másik színű, az szükségszerűen le kellett szednünk. Így váltakozva szedtük le és raktuk fel az egymás figuráit, amelynek végén egy tökéletesen örületbe hajló állás alakult ki, sok sakk- és matt-helyezettel, rengeteg leüthető figurával, hiszen mint magyarázta az állomásfőnök ez az illegális sakk, amikor is olyan helyzetek sokasága alakul ki, amely egy rendes folyású játékban elképzelhetetlen. A játék értelme az volt, hogy

minden leszedhető bábut le kell szednünk, s csak azután lehet további kombinációkkal előállni. Miután, mint említettem, egészen gyenge szinten értettem ehhez a játékhoz, nem sok örömöm volt ebben az összevisszaságban, igazából át sem láttam a helyzeteket, mit is kellene tennem és milyen sorrendben, hogy valamilyen módon megmentssek a későbbi játékokra még néhány figurát. Az igazi tarolás után lett egyértelművé az állás bonyolultsága, amikor a királyok, királynék mellett kezdtek el totyogni a gyalogok, ott lihegték a nyakukban, és a tisztek is halálos veszedelembe kerültek a köröttük sűrűn álló figuráktól. Az állomásfőnök sok segítséget adott még a végjátékban is, hogy aztán tökéletesen kihasználja a számomra átláthatatlannak tűnő helyzeteket. Nem emlékszem pontosan, hogy mikor kezdtünk el játszani, de az egyik játszma után gyorsan következett a másik, hol a bábuk cseréjével juttatott előnyhöz, hol pedig szándékosan elnézte a királynő ellen szőtt tervemet, hogy egyre hosszabb partikra kényszerítsen. Az illegálisnak nevezett állások még legalább tízféle variációjával mulattatott, amikor is hajnal felé ájultan elterül-

tem a kanapén. Az újabb és újabb felszólításai ellenére sem voltam hajlandó újabb partiba kezdeni, mire ő teljesen megsértődött. Ekkor könyörögni kezdtem, ténylegesen olyan kimerült voltam már, hogy az utolsó játszmák közben többször is elaludtam. De ő egyre keményebben gyúrta a gyurmát. Azt kérdezgette, mit óhajtok csinálni az éjszaka hátralévő részében? Aludni, válaszoltam a magam naiv módján, mire újra dühbe gurult, és a sakk-táblával kétszer is fejbe vágott. A fejemet ne verje, könyörögtem, tele van félig begyógyult sebekkel, az önéletrajzom írása közben

egész különös módon mindig a fejem sérül meg. Akkor talán az önéletrajzát szeretné írni az éjszaka hátralévő részében? Még mindig nem vettem egészen komolyan a helyzetemet, mert újra csak azt válaszoltam, hogy most aludni szeretnék, aztán majd reggel megfontolom, hogy mit is teszek. Komoran járkálni kezdett, néha megállt az asztalnál, és beleolvastott a jegyzeteimbe. Miközben újra csak alhattam egy keveset, arra riadtam fel, hogy egy vödör vizet öntött a fejemre. Megkért, hogy pontosan számoljak be, mi is a szándékom az éjszakát illetően. Felpattantam, és azt gondoltam, hogy most megölöm, de mivel tehetetlen dühömben nem számoltam a kettőnk közötti testi erő különbségével, egy suhintással visszaültetett a kanapéra. Most aztán végre teljesen felébredtem, sőt alig tudtam megfékezni az indulatomat. Mindenféle dolog az eszembe jutott, hogyan is szabadulhatnék innen, de anyám és a kutyám nélkül esélyem se volt a távozásra, őket pedig, akárhogy is heveskedek, semmiképpen nem tudtam volna ebbéli állapotomban magammal vinni. Tetszik az ajánlata, mondta békülékenyen, dolgozzék az önéletrajzon, reggel majd felolvassa, hogy meddig is jutott. A feltételezését félig békejobbnak értelmeztem, úgy gondolja talán, hogy elég volt mára, nem nevel tovább, de fent tartja a jogot, hogy amíg az állomás épületében időzünk, ellenőrizni akarja a gyakorlati munkálkodásomat. Ezzel befejezettek tekintette az esti mulatságot, ránk zárta az ajtót, és jóéjszakát kívánt.